

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Erdély miniszter beszámolója.

— június 4.

A dunaszerdahelyi kerület alig ötnegyed év leforgása alatt két ízben választotta országgyűlési képviselőjévé Erdélyi Sándor igazságügyminisztert, aki a mostani pünkösdi ünnepeket használta fel arra, hogy választóinak ezt az iránta nyilvánuló bizalmát személyesen megköszönje.

Pünkösdi első napján érkezett a miniszter Dunaszerdahelyre, ahol nagy lelkesedéssel és magyaros vendégszeretettel fogadták. Rengeteg nép gyűlt egybe, hogy meghallgassa a miniszternek ez alkalommal tartott beszédét. Erdély miniszternek ez a beszéde a kormánynak és pedig nemcsak a mostaninak, hanem annak is, melyben ő mint államtitkár működött, tevékenységét s munkájának eredményeit ismertette. Első sorban utalt az egyházpolitikában kivívott győzelemre s azt a biztos reményét fejezte ki, hogy a közel jövőben az egyházpolitika az egész vonalon be lesz fejezve, a maga teljes egészében. Rámutatott ezután azokra a reformokra, melyek a gazdasági és igazságügyi téren létesültek s joggal hivatkozhatott arra, hogy a szabadelvűpárt és annak minden egyes tagja teljesen és mindenben eleget tett annak a kötelezettségnek, melyet mandátumának átvételével választói irányában magára vállalt.

A miniszter szólt a lefolyt kormányválságról is s az új kormány öt havi működésének arról az eredményéről, hogy az országos ügyek menete biztosítva van s hogy a megkezdett reformok bizonyos részben meg is valósítottak. Végül röviden vázolja a kormány legközelebbi reformprogramját gazdasági, igazságügyi s közigazgatási téren. Fejtegetéseit s különösen a beszéd ama részeit, melyek a pozitív eredményeket hangsúlyozták, zajos tetszéssel fogadta az ezekre menő közönség.

A miniszter beszédjé így hangzik:

Tisztelt választóim! Alig 15 hónapi időközben önök engem kétszer választották képviselőjükké. Nagyon sajnálom, hogy az egész idő alatt nem lehettem oly szerencsés, önöknek ezt a bizalmat személyesen megköszönhetni. Ime, fogadják most hálás köszönetemet. (Eléneklés.) Köszönettel tartozom önöknek, mert az önök bizalma adott nekem alkalmat arra, hogy az utolsó évek nagy reformkötésében a parlamentben személyesen és közvetlenül résztvehettem. (Eléneklés.) A mikor az 1893. év végén, gondolom novemberben volt, önök engem képviselőül megválasztottak, azt az ígéretet vették tőlem, hogy én a szabadelvű párt elveinek, a szabadelvű

párt által kitűzött célok megvalósításának egész törekvésemmel hű követője leszek. (Eléneklés.) Azt az ígéretet vették tőlem különösen, hogy az akkor napirenden volt egyházpolitikát egész erőmből, lelkemből támogatni fogom. (Leikes eléneklés.) És mi, tisztelt választók, ezt az egyházpolitikát, a mely hivatva van ebben az országban a békét, ennek az országban a fejlődését szabadelvű irányban megállapítani, ezt az egyházpolitikát, a mely hivatva van arra, hogy az ebben az országban létező sok vallásfelekezet között az utóbbi időben felmerült surlódásokat, ellentéteket véglegesen kiegyenlítsa, ezt az egyházpolitikát mi győzelemre vittük. (Hosszas, leikes eléneklés.)

Az egyházpolitikának sarkalatos alapelvei törvénybe vannak iktatva. Még két javaslat van, a mely egészen megszárazza ninosen. — Az egyik a vallás szabad gyakorlatáról, a másik az izraelita vallás recepcziójáról szól. E két törvényjavaslatnak is lényegesebb elvei már meg vannak szavazva, — biztos reményünk van, hogy a közel jövőben a még hátralévő rész is fedél alá fog kerülni. (Viharos eléneklés.) És ezzel, t. választóim, be lesz fejezve az egyházpolitika az egész vonalon a maga teljes egészében. (Helyeslés.) En nagyon szerencsésnek érzem magamat, hogy az egyházpolitika tekintetében önöknek ezzel a fényes eredménnyel számolhatok be, mert szent meggyőződés, hogy ez a nagy reform fogja hazánk egy újabb ezredéves fennállásának a legbiztosabb talpkövét képezni, mert megállapítja a békét, a türelemességet és megállapítja az önzetlen tiszta felebaráti szeretetet. (Eléneklés tetszés és eléneklés.)

Nem lehet tagadni, t. választóim, hogy az egyházpolitika ugy az ország kormányának, mint a törvényhozásnak igen sok idejét vette igénybe. De hát ezt nem is lehet oszlatni, ha tekintetbe vesszük ezen reformoknak az ország érdekeire kiható nagy fontosságát és azokat a nehézségeket, a melyeket a törvény megalkotásánál kell szüdni. De nem felel meg a valóságnak az az elképzelés, hogy az egyházpolitika az ország érdekeire kiható egyéb nagy reformokat egészen a háttérbe szorította volna. En csak a fontosabbakat mutatok rá. Az egyik rész érdekli a gazdasági közönséget a másik az igazságügyi törvénykeretét tartozik. Ott van a telepítésről, a mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló törvényalkotás. Mindezek hivatva vannak a gazdák érdekeit a legnagyobb mértékben előmozdítani. (Ugy van.)

Ott van az igazságügyi tárca keretében, ama szintén az egyházpolitika napirenden léte idejében alkottatott, a fizetési meghagyásokról szóló törvény, ott van a mi a fő és fontosabb, a sommás eljárás, amely a szóbeliség és közvetlenség alapelvein épült fel. Ezek a törvények már életbe vannak léptetve és a jogkereső közönségnek nagy meglepődésére szolgálnak, mert biztosítják a vitás jogi kérdések gyors és alapos megoldását. (Eléneklés helyeslés.) Ott van, t. választóim az örökösödési eljárás. Ezt a törvényt én lehetőleg mielőbb, mielőtt a bírósági ügyvitel engedő, életbe fogom léptetni. (Eléneklés helyeslés és eléneklés.) És ez a törvény biztosítja azt, hogy a birtokkérdések rendben legyenek. (Eléneklés helyeslés.) De ezeken kívül, t. választóim a pénzügyi és

közlekedésügyi miniszteri tárcák keretében is igen lényeges törvényalkotások történtek. Igen sok helyi érdekű vasut létesítették. (Eléneklés helyeslés), a melyek mind hivatva vannak arra, hogy az ország jólétét, a nép vagyonszerzését előmozdítsák. Szóval, t. választóim, egész nyugodt lelkiismerettel állithatom, hogy a szabadelvű párt és annak minden egyes tagja annak a kötelezettségnek, a melyet mandátumának átvételével választói irányában magára vállalt, teljesen és mindenben eleget tett. (Eléneklés.) És én t. választóim, a magam személyét illetőleg teljes önrzettel, nyílt homlokkal várom azt az elismeréseket, hogy azt, a mit mandátumuk átvételkor önöknek írtam, (Hosszas, leikes eléneklés.)

Ebben a rövidre fogott néhány szóban rövid 15 hónapnak nagy eredményeivel számoltam be. E rövid időszak korszakot alkotó hazánk történelmében és jótékony hatását éreztetni fogja abban, hogy biztosítja az állampolgárok szabadságát, még pedig úgy politikai mint vallási szabadságát, és biztosítja a jogok egyenlőségét.

Es, t. választóim, a midőn én ezzel az igen kedvező eredménnyel, a pártra, az országra nézve üdvös alkotásokkal önöknek beszámolok, kötelességemnek tartom egyszer mind egy rövid visszapillantást vetve a múlt öt hónap eseményeire, röviden megmondani önöknek azt, hogy mit várhatnak tőlünk a jövőben. (Halljuk! Halljuk!)

A mi a népek évszázados történetében igen gyakran előfordul, az történt meg ez év első napjaiban minálunk is. Azok a férfiak, a kik az egyházpolitikát megindították, a kik azt lángelmével, erős elhatározással és legyőzhetetlennek látszó akadályok leküzdésével győzelemre vitték, megvalósították, azok a férfiak helyükre eltávolították.

A kormányválság eseményeit jól ismerik önök. En csak arra mutatok rá, azt hangsúlyozom, — és ezt, kérem, jegyezzék meg magoknak, — hogy ezen válság a magyar alkotmányunk, Magyarország önállóságának teljes érvényesítésével nyert megoldást. Ott látta a nemzet nagy királyát, mint az országának önállóságának, mint az ország alkotmányának legszigorúbb őrét. (Hosszantartó leikes felkiáltások: Eljen a király!)

Az új kormány megalakulása alkalmával, ő Felségének és a szabadelvűpártnak bizalmából, a kormányban én is egyik tagja lettem. (Eléneklés.) A hazánk felvirágzása, hazánk jóléte iránt táplált legerősebb kötelességérzet az, a mi bennünket arra indított, hogy a nehéz helyzet dacára, ezt a terhes küldetést magunkra vállaljuk.

Hogy mit tettünk, a mióta mi a kormányon vagyunk, azt t. választóim, önök ismerik. Azzal az óriási nagy türelemmel, azzal a kitartással és eréllyel, a melyet az ember csak a legnagyobb kötelességérzetből meríthet, eljutottunk oda, hogy ezen ország ügyeinek rendes menete biztosítva van, eljutottunk oda, hogy azok a nagy reformok, a melyek megkezdettek, abban nem maradtak, hanem — az idő rövidségének megfelelő — bizonyos részben meg is valósítottak. (Eléneklés helyeslés és eléneklés.) A szabadelvűpárt törhetlen támogatása mellett biztos reményem van arra, hogy

Komlós Ferencz,

ARADON, Ferray-utca és Tökölly-tér sarkán.

Tökölly-téri árúház.

Ajánlja legkitűnőbb minőségű

női- és férfi divat-árúit,

melyeket dus választókban a leghírevesebb bel- és külföldi gyárakból szerzett be, a upon berendezett üzletében

a legjutányosabb árak mellett

kaphatók.

működésünket a jövőben is siker fogja koronázni. (Élénk éljenzés.)

Legközelebb, igen rövid idő alatt, életbe fogjuk léptetni az egyházpolitikai meghozott törvényeket. (Zajos helyeslés és éljenzés.) Ne higgyék, t. választóim, hogy ezek a törvények a vallásosságot veszélyeztetik. Európa legtöbb államaiban ezek a törvények már évtizedek óta érvényben vannak és az élet tapasztalata azt mutatja, hogy ezekben az államokban a vallásosság épen nem hanyatlott, sőt megerősödött, megszilárdult. (Igaz! Ugy van!) Az sem felel meg a valóságnak, hogy a polgári törvény szerint kötött házasság csak időleges lenne.

Eppen az ellenkező áll. A mai jogállapotok mellett történhetik meg az, hogy 4-5 hét alatt a házasságok elválasztathatnak, gyakran igen kicsinyes okokból. (Igaz! Ugy van!) Ezt az új törvény kizárja, csak a legtrikább és legkivételesebb esetekben engedi meg az elvást: csak akkor, a mikor az együttélésre kényszerítés már magában az erkölcstelenség. (Élénk tetszés.) Hiszen az államnak legfőbb érdeke az, hogy a házasságok állandóak legyenek; hiszen a házasság, a család képezi az állam létalapját. (Élénk helyeslés.)

Sürgős szükségnek ismerem fel a kormány közigazgatási reformját. (Helyeslés.) Azt hiszem, t. választóim, alig akad önk közt egy is, a ki ezt az ország nagy szükségének ne tekintené. (Igaz! Ugy van!) A kormány programjának a közigazgatási reformja egyik sarkalatos pontját képezi, s mi minden erővel oda fogunk törekedni, hogy ez a reform ebben az országban megvalósíttassék. (Élénk tetszés és éljenzés.)

En azt hiszem, hogy nincsen ebben az országban senki, a ki a gazdaság érdekét inkább a szíven viselné, mint épen a kormány, mint bizonyítják az általa az utóbbi időben is benyújtott törvényjavaslatok. De a gazdasági válságot politikai okokra felhasználni nem szabad. Az a ki a gazdák szorongatott helyzetét, kedélyállapotát hín ígéretekkel korteciókra használja, az nem viseli a szíven a gazdák érdekét. (Ugy van! Zajos helyeslés és tetszés.)

Igen szigorúan fogunk felügyelni arra, hogy az államháztartás egyensúlya meg ne zavartassék. En nem ígérhetek önöknek adóelengedéseket, de megígérem azt, a kormány nevében is, hogy az egyenletes megadóztatásra törekedni fogunk; e tekintetben a megfelelő javaslatok már munkában is vannak. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Ami hozzám legközelebb áll — az igazságtügyi tárczát értem — e tekintetben biztosíthatom önket arról, hogy azt a programot, a melyet a képviselőház elé terjesztettem, az egész vonalon megtartani és minden pontjában megvalósítani szándékozom. (Helyeslés.)

T. választóim! A kuriai bíraskodásról szóló fontos törvényjavaslat az e végre kiküldött bizottság szövegezésében a ház előtt fekszik, és bármikor napirendre lesz tűzhető. Ez a törvény, t. választóim, a választások tisztaságát fogja biztosítani, a mi első sorban és legfőképpen a mi pártunknak, a szabadelvű pártnak érdekében fekszik. (Élénk tetszés és helyeslés.) En tehát egész erőmmel törekedni fogok arra, hogy ebből a törvényjavaslatból mielőbb törvény váljék. (Éljenzés.)

Alig néhány nappal ezelőtt nyújtottam be a képviselőháznak a büntető perrendtartásról szóló törvényjavaslatot. Ez a javaslat az állampolgároknak legszentebb jogát, a személyes szabadságot fogja biztosítani, s én reformtörvényeimnek a sulypontját e javaslatnak törvényerőre emelésére helyezem és igyekezni fogok, hogy abból minél előbb törvény váljék. (Éljenzés.)

De hiszen sok, nagyon sok teendőnk van, t. választóim, mert hiszen államalkotó nagy intézményeink egy része hiányzik, nagy részét pedig meg kell valósítani, meg kell alkotni. A mai körülmények közt nem lehet nálunk nagyobb munkába fogni ami parlamenti állapotainkkal. (Igaz! Ugy van!) Gyakran nem közérdekű, kicsiny jelentőségű dolgot terjedelmesen, nagy zajjal tárgyal s ezáltal hátráltatják a komoly munkát (Ugy van!), megakadályozzák az ország érdekeire kiható fontos reformtörvények megalkotását. Kicsiny dolgokon megtörnek a nagy törekvések.

En kérve kérem ennek az országnak min-

den hazaszerető állampolgárát, ne induljon jelszavak után. (Zajos helyeslés és tetszés.) Vizsgálja meg, hogy hol dolgoznak komolyan és csatlakozzanak oda és dolgozzanak. (Élénk helyeslés.) Ez az egyedüli út, a melyen hazánk jóvoltát előmozdítjuk, a fennálló létező bajokat, visszaességeket megszüntethetjük. (Élénk helyeslés.) Erre kérem önket is t. választóim! A ki ezen az uton haladva dolgozik, bármilyen kicsiny ember legyen, hazája iránt nagy érdemeket szerez. Ez a kéréssem önhöz t. polgártársaim és az, hogy tartsanak meg engem a jövőben is jóindulatukban és szeretetükben. (Szünni nem akaró élénk tetszés, helyeslés és éljenzés.)

Ezekután Bartal Aurél pártelnök a választók nevében lelkes szavakban mondott köszönetet a kerületképviselőjének fényes beszámolójáért.

BELFÖLD.

A magyar delegáció első ülését Bécsben csütörtökön, június 6-án délután öt órákor tartja. A magyar delegáció tagjai lehetőleg gyorsan óhajtnak megkezdeni az albizottsági tárgyalásokat, úgy hogy a külügyi albizottság már kedden június 11-én tartja meg első ülését, a melyben előreláthatólag Goluchowski gróf külügyminiszter nyilatkozni fog a politikai helyzetről.

A magyar delegáció albizottsági tagjainak megválasztásánál, úgy látszik, tévedés történt. Majdnem 20 évi gyakorlat alapján ugyanis a delegáció albizottságai akként állítanak össze, hogy a külügyi, a hadügyi, a pénzügyi és a tengerészeti albizottságokba a tagok saját választásuk szerint, de úgy jelöltetnek ki, hogy egy bizottsági tag csak egy-egy ilyen albizottságba választható be. A legutóbb történt kijelölés alkalmával már most megtörtént az az eset, hogy Zichy Nándor gróf nemcsak — miként korábbi években, a hadügyi, hanem a külügyi albizottságba is kijelöltetett: oly kijelölés, a mely ha ennek megfelelőleg történik meg a választás, teljesen ellenmondásban állana az eddigi hosszú gyakorlattal.

Perczel Dezső miniszter — a mint értesülünk — a belügyminiszteriumban immár külön új ügyosztályt létesített az állami anyakönyvvezetési ügyek részére és annak vezetésével Lukács György miniszteri titkárt bízta meg.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1895. évi június hó 12-ik napján délután 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak.

1. A polgármester havi jelentése.
2. Az aradvárosi kereskedelmi kamara felügyelő bizottságának kérelme a kereskedelmi akadémiánál egy új tanári állás rendezéséről tárgyában.
3. Az „Aradvidéki Tanítóegylet”-kérelme jubileumának tárgyalása iránt.
4. Sere András és társainak a sár-utoza elnevezésének megváltoztatása iránt.
5. Polgármesteri előterjesztés az alsó temetőben egy éjjeli őr alkalmazásának engedélyezése iránt.
6. A tanács jelentése a vásártéri laktanya udvarának rendezése tárgyában.
7. Ugyanaz. A part védő művek építéséhez szükséges több kiadásnak engedélyezése iránt.
8. U. az a villamos világítás és erőátvitel ozéljából a magánfogyasztóknak szolgáló vezeték és felszerelések létesítése tárgyában.
9. A pénzügyi bizottság jelentése Szilágyi Gyula kérvénye tárgyában az általa tervezett arad-orosházi helyi érdekű vasutvonal építési költségeihez a hozzájárulás megállapítása iránt.
10. A nagymélt. m. kir. belügyminiszte-

riumnak intézvénye a csatornázási és vízvezetési berendezésekre az egyes háztulajdonosoknak adandó költsön tárgyában.

11. A polgármester előterjesztése Orbán György rendőrvezető nyugdíjaztatása tárgyában.

Arad, 1895. június 4.

Főjegyző távollétében:

LÓCS REZSŐ,
aljegyző.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 762.6 milliméter, délután 2 órákor 761.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 20.6, délután 2 órákor C° + 28.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DK. 4, délután 2 órákor DK. 4. Felhőzet: reggel derült, délután födérült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Június 5. —

Száraz. — Meleg. — Zivatarok.

A nagyváradi tornaverseny.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, június 4.

Piros pünkösöd poetikus szép ünnepeinek második napján minthogyha megvalósult volna Nagyváradon az a bűvös-bájós regekép, a melyet eddig csak fantáziánkkal színeztünk ki magunknak a tündérmesék és ezeregyéjszakai történetek alapján.

Mintegy varázslatra egyszerre megváltozott a város képe. Poezis, aranyos élet, kedv és öröme derítő vidám hangulat ömlött el az utozán, valamire csak elhaladt a messze vidékekről ideérkezett diákgárda. Eleven panoráma volt az, a mint a mutatós ozifra dresszekbe öltözött kis legények délczegen büszkén lépdeltek végig az utozákon.

Az az öröm, az a boldogság nem irható le, a mi a nagyváradi diákságot árasztotta el, mikor messzeföldről ideérkeztek a délczeg bajtársak, a kikkel tegnap reggel mérköztek össze a küzdterén.

Arad erősen képviselve van a versenyen. A hétfőn fél tíz órákor érkező vonattal jöttek meg az aradiak.

Három tanintézet ifjuságának legvállasabb, mellesebb küzdőit küldötték el a mérközésre. Fogadásukra a Kacsia Károly, Kenes Sándor, Kiss Elek, Láng József, Lászlár Mártonból álló fogadóbizottságon kívül megjelentek az Aradról tegnap ide átrándult biciklisták is. Megérkezésükkor Kiss Elek üdvözölte őket rövid beszéddel.

Az aradi főgymnázium ifjai Nagy Sándor tornatanár Dr. Richter A. Dr. Rosenbergs Sándor tanárok vezetése alatt jelentek meg, mindannyian piros bluzban, kék övvel s fekete nyakkendővel, fejüket piros sapka fődte.

Hussonhatan vannak:

Dede Károly, Müller Gyula (8.o.) Czárán Zoltán, Póka Rezső, Sankovits István (7.o.) Fischer Árpád, Lurt Ferencz, Momar Demeter, Muriher János, Supán Andor, Szabó Árpád, Silberreisz István, Zeigmond Gyula, Varjassy Lajos, Bosnyák József, Gutzjahr Mihály. (6.o.) Bánffy József, Filberger Andor, Grossmann Alfréd, Paguba Virgil, Pittner József, Posch Dezső, Zima Tódor. (5.o.)

Az aradi reáliskola harminczöt ifjut küldött a küzdterre Matusik Márton tornatanár vezetése alatt. Eljöttek még az ifjuság kíséretében Fényes Dezső, Scholcz Róbert, Sztrojni Lajos, Székely Salamon és Petri Lajos tanárok. Az ifjakon csinos piros bluz van kék övvel, fejüket piros csiku fehér sapka fődí. Már feltűnést keltettek fegyelmezett bevonulásokkal is. A csapatban jöttek:

Bacl Sándor, Böhm, Güntler, Hajós, Lászlár, Martilla, Stef, Szanik, Vizváry, Petőfy, Nesnera (4.o.) Klundy, Kilényi, Moldován, Pataky, Popovics, Rodek, Dömjen (5.o.) Novák, Smeral, Somogyi, Szontagh, Varga (6.o.) Deutsch, Jolánkay, Schvarcz, Weber, Marinkovics (7.o.) Gerő, Fischer, Goldstein, Honicz, Somogyi Veninger (8.o.)

Az aradi tanítóképezde ifjuságát

Este, mikor a forró levegő kissé lehült és a liget is a napi zajtól kimerülve, álomra hajolt, kezdetét vette a táncsteremben az igazi mulatság.

A Kölcsey-dalkör a nagy számban egybe gyűlt, díszes közönség előtt hangversenyt adott. Több alkalommal szólottunk már a jól összeállított aradi dalegyesületről, s elismerésünket mindig kivívta. Tegnapelőtt is a műsor minden számával kellemesen szórakoztatta a közönséget.

Tizenegy óra felé kezdetét vette a tánc. Erről már nem kell referátát írunk. Olyan kedvet, tánczolás buzdalmat és fesztelenséget rég láttunk, mint volt ezen a tánczvigalmon. A nap már be-bepislogatott a terem ablakain, mikor a tánczot abbahagyták.

(=) Pünkösdi Junálást tartott tegnapelőtt az aradi magyar nyelvterjesztő egyesület. A mulatság két zenekar közreműködése mellett vigan folyt. Jelenvoltak a táncznál:

L e á n y o k: Kocsi Teréz, Szász Rozika, Czako nővérek, Vent Ilonka, Juhász Ilonka, Finszter Boriska, Burghard Tinike, Laubenden Szerén, Staudinger Teréz, Fock Adél, Goldstein Teréz, Szoszonka nővérek, Mattushek Katicza, Cseke Mariska, Panyek Paula, Odák Ilona, Finter nővérek, Jamplong Teréz, Boros Gizella, Meglics Mariska, Jamplong Mariska. stb.

A s s z o n y o k: Kocsi Ferencsné, Szász Dénesné, Wentné, Kocsis Pálné, Horváth István-né, Vágó Józsefné, Pabluts Imréné, Virág Manóné, özv. Laubender Ferencsné, Burghardtné, Mattusz Jánosné, Weizelbaum Antalné, Kovács Pálné, Lengyel Istvánné, Hajdu Arzenné, Tóth Pálné, Staudingerné, Kiss Istvánné, Németh Sándorné, Tiell Józsefné, Bálint Károlyné, Fock Zsigmond-né, Dorgovics Demeterné, Öss Antalné. stb.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* A legújabb csárdás. A tulajdonai jeles zeneszerző, H u b e r Gyula ismét egy csárdással lepte meg a zene-világot. Az új mű Vilma-csárdás címet visel, s dallamosságával, melegségével bizonyára gyorsan népszerű lesz az országban. A csárdás ára egy korona, s magrendelhető a szerzőnél Káptalan-Tóthiban, utolsó posta Zala-Gulács. A csárdás különben D a r á s Vilmának van ajánlva.

* A Magyar Szalon. F e k e t e József előkelő folyóiratának júniusi száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Próza, vers és csinos illusztrációk egész serege teszi élvezetessé a füzetet, a melybe novellát Kálnoki Izidor, Agai Béla, Lauka Gusztáv és Szomaházy István, — költeményeket Telekes Béla, Szabó Endre, Váradi Antal és Pap Zoltán írtak, míg Récey Viktor dr. Révai Miklósnak egy sajtókezüleg rajzolt kiadatlan arcképét teszi közzé. Az előkelő, érdekes vállalatot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. A kiadó hivatal Budapesten van, Sebestyén tér 6. szám alatt.

TÁVIRATOK.

A delegáció.

Budapest, június 4. (Saj. tud. táv.) B a n f f y, Dezső báró miniszterelnök ma este a delegációk ülészakára Bécsbe utazott.

Jubiláris közgyűlés.

Székely-Udvarhely, június 4. (Saj. tud. táv.) Az E. M. K. E. jubilaris közgyűlése nagy ünnepek között folyt le. Délelőtt a templomban istentisztelet volt; utána B e t h l e n Gábor tartotta meg a díszbeszédet némi ellentét a kormány ellen.

Az üdvözlő táviratok ezrei között nagy lelkesedést szült W l a s s i c s Gyula közoktatásügyi miniszter távirata.

R é t h y László emlékbeszéde K u n Kocsárd gróf multjának volt szentelve; utána B e s z e v i c z y Albert tartott

szónoklatot az iskolák hivatásáról, U g r o n Gábor a székely alföld jövőjéről, H o r v á t h Gyula az E. M. K. E.-ről. A négy-száz teritékes banketten tömérdek volt a felköszöntő.

Herman Ottó mandátuma.

Miskolcz, június 4. (Saj. tud. táv.) H e r m a n Ottó, a mandátumáról sokat szellőztetett hírekkel szemben a pártelnökséghez intézett levélben kijelenti, hogy a legtávolabbról sem óhajt a kerületéről lemondani. Ellenkező híreket a mandátum-éhesek terjesztének.

Véres mulatság.

Mohács, június 4. (Saj. tud. táv.) A földmives fiatalság egy korcsmai mulatság közben összeesvén, késekkel és revolverrel iszonyú vérengzést követett el. Egy rögtön meghalt, heten súlyosan sebesültek s életben maradásukhoz kevés a remény.

A félixdorfi robbanás.

Bécs, június 4. (Saj. tud. táv.) A félixdorfi lóporrobbanást az ifju csehek úgy a képviselőházban, mint a delegáció legelső ülésében szóba fogják hozni és interpellációt is fognak a kormányhoz intézni, melyben utalva arra, hogy a lakosság rövid időn belül most már másodsor ugyanabban az állami lőporgyárban történt robbanás következtében nagy félelemben van, a szigorú vizsgálat megindítását fogják kérni.

Munkások sztrájkja.

Bécs, június 4. (Saj. tud. táv.) A bécsi téglagyár-részvénytársaság újból elhalasztotta a munkások lakásviszonyainak tervbe vett javítását. A munkások nagy része ennek következtében elhatározta, hogy rendkívül kedvezőtlen lakásviszonyainak javítását új sztrájkjal fogja kieszközölni.

A király Grácban.

Grác, június 4. (Saj. tud. táv.) Ő Felsege ma nyitotta meg az egyetemi új épületet Grácban, melynek lakossága leirhatatlan zajos ovációban részesítette. A király lakásáról a diákok lovas banderiuma kísérte el az egyetemhez. A diák lovasság az egyetem alapításának ideje 1586. évbéli díszruhát viselt és impozans látványt nyújtott. A zárkölétel és ünnepeles megnyitás után a király megtekintette a hatalmas épület összes helyiségeit.

Az új bolgár püspökök.

Konstantinápoly, június 4. (Saj. tud. táv.) A bolgár exarcha azon követelése folytán, hogy a porta öt új bolgár püspököt nevezzen ki, a porta utasította Abdein kerei pasát, a monastiri kormányzót, hogy tegyen körutat a vilajet és szám szerint állapítsa meg a különböző nemzetiségűek arányát. E jelentéstől teszi a porta függővé, vajjon kinevezi-e az új bolgár püspököket, vagy sem?

Egy cseh képviselő Kálnokyról.

Pétervár, június 4. (Saj. tud. táv.) A „Kraj”, a lengyelek közlönye lembergi tudósítója E i n ifju-cseh párti képviselővel folytatott beszélgetését teszi közzé, melyben a nevezett képviselő feltűnő módon igen meleg hangon emlékezik meg a

visszalépett gróf K á l n o k y külügyminiszteréről, a kit határozottan védelmébe vesz ama szemrehányás ellen, hogy a klerikális hajlamok vezették volna. A képviselő már csak azért is sajnálja gróf Kálnoky visszalépését, mert egy lengyel lett az utódja, ez a tény pedig lehetlenné teszi egyelőre egy másik lengyelnek (gróf B a d e n i) az osztrák miniszterelnöki állásra való kinevezését, ami pedig ifju-cseh szempontból jelenleg igen kívánatos lett volna.

Batuni petróleum.

Szt.-Pétervár, június 4. (Saj. tud. táv.) Batunból a petróleum-kivétel hétről-hétre mind nagyobb arányokat ölt. Hetenkint 1'3—1'5 millió pudot szállítanak el részint Európába, részint a keletre és orosz területre normális árak mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavasár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Árad, június 4.

A mezei munkák beáltával gazdáink nagyobb része el lévén foglalva, a behozatal oszkély volt.

Behozatott mintegy 600 métermázsa buza és mintegy 100 métermázsa tengeri.

Elkelt:

B u z a I-ső minőségű 6 frt 80 krtól 6 frt 90 krig.

B u z a közép 6 forint 60 krtól 6 forint 70 krig.

T e n g e r i 6 forint 80 krig.

A r p a névleges jegyzés 5 forint 90 krajczárig.

R o z s névleges jegyzés 5 forint 50 krajczárig.

Z a b névleges jegyzés 6 forint 10 krajczárig.

Budapesti áru és értéktöze.

— Gyenge és Balog összeg jelentése. —

Budapest, június 4.

G a b o n a ü z l e t: Buzát ma mérsékelttel kínáltak a vételkedv gyenge volt az irányzat lanyha, elkelt 10000 mm. 2—5 krral olcsóbb áron.

	mmázsa	kilogramm	frt
Tissavidéki	400	82.	7.70
"	100	82.	7.70
"	100	82.	7.70
"	200	82.	7.70
"	100	81.	7.65
"	300	82.	7.70
"	100	82.	7.65
"	100	80.	7.65
"	200	80.	7.65
"	200	80.	7.60
"	200	79.	7.55
"	100	80.	7.65
"	200	80.	7.55
"	100	80.	7.55
"	100	79.	7.50
"	100	79.	7.52 1/2
"	100	79.	7.50
"	200	75.	7.20
Postvidéki	800	80.	7.60
"	100	80.	7.60
"	300	79.	7.55
Székesfehérvári	300	79.	7.55
"	1200	78.	7.52 1/2
"	3400	78.	7.52 1/2
"	250	77.	7.35
Bajai	2200	78.	7.50
Felsőmagyarorsági	200	78.	7.40
Zab	150		6.90
"	200		6.82 1/2
"	100		6.80
"	200		6.75

H a t á r i d ő ü z l e t: Amerikából tegnap lanyhabb árfolyamokat jelentettek, s nálunk ma teljesen változatlanul indult az üzlet buzában, és tengeriben jó közepes forgalom mellett buza úgy is maradt; tengeri élénk keresletre pár krral megazilárdult zárlatig.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.52—7.53
Buza május—júniusra	7.52—7.53
Tengeri május—júniusra	8.72—8.74
Tengeri július—augusztusra	8.80—8.81
Őszi roza	6.57—6.59
Őszi zab	6.15—6.17
Bepozó	10.90—10.95

Külföld: New-York: búzára 1/8—, tengerire 5/8—, lanyhább. Chicago: búzára 3/8—5/8, tengerire 1/2—3/4 lanyhább. Páris London és Liverpool ünnep miatt zárva.

Értéktőzsde: A tegnapi magánforgalom igen szilárd árfolyamokon folyt le. Ma valamivel lanyhábban indult az üzlet...

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Instrument name and price. Includes Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasút, Rima-Murányi, Lombard.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1895. május haváról.

Betételek.

Table with 3 columns: Description, amount, total. Includes Álladék a múlt hó végén, Betételek a folyó hóban, Visszafiz. betétek f. hóban, Álladék a folyó hó végén.

Leszámitolás.

Table with 3 columns: Description, amount, total. Includes Tárczaállomány m. hó vég., Leszámitoltatott f. hóban, Bejárt folyó hóban, Tárczaálladék f. hó végén.

Előlegezési kölcsönök.

Table with 3 columns: Description, amount, total. Includes Raktárállomány m. hó vég., Előlegeztetett folyó hóban, Beváltatott folyó hóban, Raktárálladék f. hó végén.

Jelzálogos kölcsönök.

Table with 3 columns: Description, amount, total. Includes Álladék múlt hó végén, Új kölcsönök folyó hóban, Törlesztetett folyó hóban, Álladék folyó hó végén.

Amortisationalis záloglevél kölcsönök.

Table with 3 columns: Description, amount, total. Includes Álladék a múlt hó végén, Előlegeztetett folyó hóban, Törlesztetett folyó hóban, Álladék folyó hó végén.

Záloglevelek.

Table with 3 columns: Description, amount, total. Includes Álladék a múlt hó végén, Kibocsátott folyó hóban, Kiszorított és beváltatott múlt hóban, Álladék folyó hó végén.

Pénztárforgalom.

Table with 3 columns: Description, amount, total. Includes Pénztárkészlet m. hó vég., Bevételek folyó hóban, Kiadások folyó hóban, Pénztármaradvány f. hó végén.

Kelt Aradon, 1895. május 31-én. Az igazgatóság.

Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1895. május 16-tól 31-ig 19,987 személy...

Szeszűzlet.

— Junius 4. —

Mai jegyzéseink: Készárú árnyban ayors szesz 52.75, kiesinyben 58.23 hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 25 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. június 4.

Table with 2 columns: Instrument name and price. Includes Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar ezüst 4 1/2%, Magyar keleti vasút 1878., Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyereségy-sorsjegy kölcsön, Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírajárdék, Osztrák járdék ezüst, Osztrák járdék arany, Koronajárdék.

Table with 2 columns: Instrument name and price. Includes 1860-iki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelbank részvény, Osztrák-magyar államvasút, 20 frankos arany (Napoleonondor).

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítá. a. — Bécs, 1895. június 4.

Table with 2 columns: Instrument name and price. Includes Magyar koronajárdék 4%, Magyar hitelrészvény, Osztrák hitelrészvény, Anglóbank részvény, Laenderbank részvény, Bécsi bankkegyesületi részvény, Déli vasút részvény, Osztrák északnyugati vasút részvény, Osztrák északnyugati (Eibevölgyi) részvény, Budapesti villamos városi vasút részvény, Salgó-tarjáni részvény, Rimamurányi részvény, Brassói közszénbánya részvény, Dunagőzhajózási részvény, Lloyd-társulat részvény.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, június 4. d. a. 5 óra.

Table with 4 columns: Description, quantity, price, total. Includes Buza bászági új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza fejmegyei, Buza bácskai, Rozs új, I-ső rendű, Rozs új, II-od rendű, Arpa takarmány, Arpa égetni való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bászági, Tengeri másnomű, Káposzta-repoze bászági, Köles, Buza márcz.-ápr., Buza szept.-okt., Buza máj.-jun., Rozs szept.-okt., Tengeri máj.-jun., Tengeri júl.-aug., Tengeri októberre, Zab márcz.-ápr., Zab szept.-okt., Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1895. évi április hó 1-től. —

Table with 4 columns: Route, Description, Price, Total. Includes ARADRÓL, ARADRA, Erdély felé, Temesvár felé, Szeged felé, Gurahonca felé.

VIZJELZÉS.

1895. évi június hó 4-én reggel 7 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén:

Table with 5 columns: Station, Instrument, Reading, Direction, Date. Includes Branyoska, Gyulafehérvár, Arad, Makó, Szeged.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1895. június 4.

A m. kir. felyammérnöki hivatal.

IDEGENEK NEVSORA.

— Junius 4. —

Fehér Kereszt szálloda: Pál János Zsiga magánzó, Petrozsény. Meskó B. magánzó, Makó. Konopi Kálmár földbirtokos, Odvas. Adler B. keresk dő, Temesvár. Lövinger Albert kereskedő, Gurahonoz. Schmidt Miklós kereskedő, Dett. Krötzer István igazgató, Ujvidék. Dr. Kovács Lajos ügyvéd, B.-Gyula. Három Király szálloda: Garay Pál földmives, N.-Lsk.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Ügyvédi irodám

Aradon, Andrassy-tér 18. sz. alatti Haberéger-féle ház I. emeletén megnyitottam.

Dr. Révész Mór.

CIRKUS ENDERS.

Ma szerdán, június hó 5-én

BELLEFOI bárónő, a világhírű és a maga nemében páratlan iskolalovarnó vendégfellepte.

MERKEL V. ur fellepte.

Vendégül:

JOE és MAX,

eredeti magyar zenebohócok csak 8 napig.

Nem kimélek költséget, sem fáradságot, hogy a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kielégítsem.

MERKEL V.,

az Enders-féle műlovarda igazgatója.

Üzleti helyiségemben

felhalmozva lévő áruimat

helyszűke miatt

végeladásnál is olcsóbb áron

árusítom el.

Raktáron vannak:

Női ruha kelmék. Kretonok, festők, francia satenok és batisztok. Rumburgi és creas vásznak. Chffonok és pamutvásznak. Kanavászok, oxford, zefir és ingkelmék. Kész fehérneműek urak, hölgyek és gyermekek részére.

Asztalneműek. Szőnyegek és függönyök. Paplanok és ágyterítők. Nap és esőernyők.

stb. e szakmába vágó cikkek mindenféle kiállítások, vitelben és izlésben.

Nyári és téli árukban maradékok félárban.

Kakujai Ferencz,

Aradon, Szabadságtér 12. 615